

Meierijstad Hartveilig



Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	2
2. Algemene gegevens, cijfers en informatie.....	3
3. Doelstelling en acties	6
4. Kosten en subsidie.....	9

1. Inleiding

Jaarlijks worden ongeveer 17.000 mensen getroffen door een hartstilstand buiten het ziekenhuis. De eerste 6 minuten zijn hierbij van groot belang. Wordt er in die minuten een AED gebruikt, dan stijgt de overlevingskans van 50% naar 70%. Elke minuut later dat een AED wordt ingezet, verlaagt de overlevingskans met 10%. Voor de veiligheid en gezondheid van de inwoners in Meierijstad is het belangrijk dat, mocht een inwoner een hartstilstand krijgen, er binnen 6 minuten een AED en voldoende burgerhulpverleners ter plekke kunnen zijn.

Daarom willen we samen met de drie Hartsa(f)e-stichtingen die Meierijstad rijk is en andere relevante partijen, Meierijstad hartveilig maken. Dat betekent een AED-dekkend netwerk binnen en buiten de kernen.

Met deze notitie onderstrepen we als gemeente de waarde van een hartveilige gemeente waar we allemaal verantwoordelijk voor zijn. We onderstrepen ook de waarde van de Hartsav(f)e stichtingen en de AED-werkgroepen van de wijk- en dorpsraden. Beide partijen zijn vrijwilligersorganisaties, die zich met hart en ziel inzetten voor een hartveilig Meierijstad.

Leeswijzer

In voorliggende notitie krijgt u in hoofdstuk 2 eerst achtergrondinformatie, waaronder cijfers en toelichting op AED-gerelateerde onderwerpen, zodat u een goed beeld krijgt van de huidige situatie. Zo treft u in dat hoofdstuk informatie over het aantal huidige en het aantal benodigde AED's, de AED-werkgroep, de Hartsav(f)e stichtingen en over de landelijke organisatie Hartslag.nu. Vervolgens geven we in hoofdstuk 3 een uitgebreide toelichting op de doelstelling en hoe we die denken te gaan bereiken. Als laatste krijgt u in hoofdstuk 4 inzicht in de kosten en de subsidie. Voorliggend plan is afgestemd met de AED-werkgroep.

2. Algemene gegevens, cijfers en informatie

In dit hoofdstuk treft u een toelichting op een aantal onderwerpen die met AED's te maken hebben. Na dit hoofdstuk heeft u als lezer onder meer een beter beeld over wat AED's zijn, welke Hartsav(f)e stichtingen Meierijstad rijk is en wat we verstaan onder een AED-dekkend netwerk. Ook geven we u landelijke cijfers van de Hartstichting en treft u informatie aan over HartslagNu.

2.1. Automatische Externe Defibrillator AED's

- Een AED is een draagbaar apparaat dat het hartritme weer kan herstellen bij een hartstilstand. Bij een hartstilstand staat het hart vaak niet helemaal stil. Een AED kan het hart als het ware resetten en weer normaal laten kloppen.
- Een AED gaat ongeveer tien jaar mee alvorens deze moet worden vervangen. Dat jaartal is het uitgangspunt voor dit AED-beleid.
- Om een AED te laten werken, moet die onderhouden en beheerd worden. Gemiddeld moeten elektrodes elke 2-4 jaar vervangen worden en accu's elke 4-7 jaar.

2.2. Landelijke reanimatiecijfers van Hartstichting

- Er zijn 8.000 reanimaties per jaar. In meer dan 75% van de gevallen start een omstander met reanimeren voordat de ambulance er is.
- In meer dan 50% van alle reanimaties sluit een omstander een AED aan vóór aankomst van de ambulance.
- Ongeveer 23% van de slachtoffers die zijn gereanimeerd, overleeft het. In de jaren 90 overleefde nog maar 9% van de slachtoffers een hartstilstand.

2.3. AED-dekkend netwerk

Een volledig AED-dekkend netwerk betekent dat er in de kernen/binnen de bebouwde kom binnen 500 meter een AED hangt; dat geldt ook voor de bedrijventerreinen. Buiten de bebouwde kom moet er binnen 1250 meter een AED hangen. Deze uitgangspunten zijn gebaseerd op de informatie van HartslagNu (verderop deze notitie nadere toelichting) en voldoen aan de 6-minutennorm. Omdat AED's een maximale looptijd hebben, en er dus jaarlijks meerdere AED's aan vervanging toe zijn, moet aan het AED-dekkend netwerk continu worden gewerkt om dat dekkend te houden.

2.4. De gemeente Meierijstad telt drie Hartsav(f)e stichtingen

1. Stichting Veghel HartSave. Opgericht in juni 2006: www.veghelhartsave.nl
2. Stichting Schijndel Hartsave. Opgericht in juni 2019: www.schijndelhartsave.nl
3. Stichting Rooi Hartsafe. Opgericht in 2006: www.rooihartsafe.nl

Alle drie de stichtingen hebben als doel de hartveiligheid in de gemeente te optimaliseren, de overlevingskansen van personen met hartfalen te verbeteren, het plaatsen van AED's en het organiseren van reanimatiecursussen tot burgerhulpverlener. Daarbij hebben ze nauwe samenwerking met de EHBO-verenigingen. Het huidige AED-netwerk in Meierijstad wordt georganiseerd en bijgehouden door deze drie stichtingen; dat is nu nog niet uniform.

2.5. Wijk- en dorpsraden

Wijk- en dorpsraden zijn essentieel in het realiseren van een AED-dekkend netwerk. Een deel van de wijk- en dorpsraden in Meierijstad heeft eigen AED-werkgroepen. Zij zorgen ervoor dat in hun wijk of dorp gewerkt wordt aan een AED-dekkend netwerk met hulp van de Hartsav(f)e stichtingen, via donaties van inwoners of plaatselijke ondernemers. Daarbij is het noodzakelijk om het plaatsen of vervangen van een nieuwe AED in een wijk of dorp af te stemmen met de Hartsav(f)e stichtingen.

2.6 Bedrijventerreinen

Ook de bedrijventerreinen werken, onder meer met bijdragen van ondernemers, mee aan het 'hartveilig' maken van Meierijstad. Daarvoor werken de Hartsav(f)e stichtingen samen met het Platform Ondernemend Meierijstad (POM).

2.7. Werkgroep AED's

Medio 2019 is een werkgroep AED's samengesteld, bestaande uit de volgende partijen:

- Eén bestuurslid/ afgevaardigde van elke Hartsav(f)e stichting
- Twee afgevaardigden namens alle wijk- en dorpsraden
- Afgevaardigde van de gemeente

Deze werkgroep adviseert de gemeente over AED-vraagstukken, denkt mee over het gewenste AED-beleid en werkt samen om de doelstelling uit dit beleidsplan te realiseren.

2.8. HartslagNu

- De Hartsav(f)e stichtingen werken volgens de richtlijnen van HartslagNu, de landelijke organisatie die het oproepen van burgerhulpverleners op zich neemt wanneer een reanimatie nodig is. Als een AED niet is aangemeld bij HartslagNu kan deze niet gebruikt worden bij een reanimatieoproep. Als een AED is aangemeld bij HartslagNu, 24/7 toegankelijk is en een (buiten)kast heeft, draagt die bij aan het AED-dekkend netwerk.
- Ook AED's die beschikbaar zijn gedurende de openingstijden van het bedrijf waar de AED hangt en aangemeld bij HartslagNu leveren die bijdrage, maar vallen niet onder de subsidieregeling.
- De Hartsav(f)e stichtingen zijn partners van HartslagNu en hebben hierdoor volledige inzage in het aantal aangesloten AED's en de aangemelde burgerhulpverleners.

2.9. Alarmeringsstralen en zones

HartslagNu heeft samengewerkt met Universiteit Twente om te onderzoeken wat de alarmeringsstraal zou moeten zijn in zowel stedelijke als plattelandsgebieden. Het uitgangspunt is dat er bij een reanimatieoproep twee AED's ter plaatse moeten zijn en vijf burgerhulpverleners. Om deze aantallen daadwerkelijk te halen, hanteert HartslagNu een alarmeringsstraal van maximaal 2000 meter in de kernen om maximaal 100 burgerhulpverleners op te roepen. Uit ervaring blijkt namelijk dat 2% komt opdagen na een oproep en er drie AED's worden geraadpleegd. Te veel AED's vertraagt de snelheid van reanimeren. In het buitengebied worden in een straal van 2000 meter 60 burgerhulpverleners opgeroepen en worden twee AED's geraadpleegd.

2.10. Aantal AED's in Meierijstad

Het aantal AED's en het aantal benodigde aantal AED's om een volledig AED-dekkend netwerk te realiseren, is in Meierijstad als volgt (peildatum medio 2020):

Regio	Binnen de kernen		In het buitengebied	
	Aantal huidige AED's in de kernen	Benodigde AED's in de kernen*	Aantal huidige AED's in buitengebied	Benodigde AED's in het buitengebied**
Schijndel	46	25	10	11
St. Oedenrode	35	20	8	21,5
Veghel	95	56	20	20,5
TOTAAL	176	101	38	53

Vier aandachtspunten bij deze tabel

- Bij de berekening voor iedere Hartsav(f)e stichting is in deze tabel een marge van 25% voor extra AED's toegevoegd in verband met obstakels binnen de 500m en 1.250m zone en omdat in de tabel wordt uitgegaan van een ideale situatie.
- Vanwege AED's op grensgebieden hebben St. Oedenrode en Veghel beide een 'halve AED'
- Omdat de looptijd van een AED (gemiddeld, en ook het uitgangspunt) 10 jaar is, is er elk jaar weer een aantal AED's aan vervanging toe. Daarom kunnen bovengenoemde aantallen in de loop van de maanden en jaren veranderen.
- Als een AED kapot gaat, hebben de Hartsav(f)e stichtingen reserve AED's beschikbaar. Veghel zes, Schijndel twee en Rooi twee.

3. Doelstelling en acties

In dit hoofdstuk vindt u de gezamenlijke doelstelling van en de acties om deze doelstelling te realiseren. Eerst treft u bij 3.1 de doelstelling, vervolgens bij 3.2 een opsomming van de acties en daarna wordt elke actie nader toegelicht. Zowel de doelstelling als acties zijn afgestemd met de AED-werkgroep.

3.1. Doelstelling

‘Over twee jaar heeft gemeente Meierijstad zowel binnen de kernen als in de buitengebieden een AED-dekkend netwerk dat, door de drie Hartsav(f)e stichtingen wordt gevormd, onderhouden en beheerd.’

3.2. Welke acties zijn nodig om deze doelstelling te realiseren?

Met de volgende zeven acties werken we aan de gezamenlijke doelstelling:

1. Verplaats huidige AED's die niet bijdragen aan het AED-dekkend netwerk zodanig, dat ze wel bijdragen aan een AED-dekkend netwerk;
2. Alle AED's die vallen binnen de zes-minutenzone zijn aangemeld bij HartslagNu, 24/7 bereikbaar en bevestigd in een (buiten)kast;
3. Houd de digitale gemeentelijke AED-plattegrond up to date;
4. Informeer en betrek de wijk- en dorpsraden over mogelijke bijdragen aan het hartveilig maken van de gemeente;
5. Onderzoek de mogelijkheid tot één Hartsav(f)e stichting in Meierijstad;
6. Informeer inwoners actief over het aanbod van (herhalings)cursussen voor reanimatie en gebruik van AED's;
7. Zet de huidige samenwerking voort tussen gemeente, de Hartsav(f)e stichtingen en de wijk- en dorpsraden via de werkgroep AED's.

De gemeente legt het werken aan de doelstelling zo veel mogelijk in handen van de drie Hartsav(f)e stichtingen. Het is met name aan hen om deze acties, samen met betrokken partijen waaronder de wijk- en dorpsraden, uit te voeren. Om dat te kunnen bewerkstelligen, zet de gemeente er subsidie tegenover, die verderop deze notitie wordt toegelicht.

Actie 1: Verplaats huidige AED's die niet bijdragen aan het AED-dekkend netwerk zodanig, dat ze wel bijdragen aan een AED-dekkend netwerk

Om de doelstelling te realiseren, gaan de Hartsav(f)e stichtingen actief aan de slag om huidige AED's te verplaatsen of na de looptijd van een AED niet meer te vervangen. Uit een inventarisatie blijkt namelijk dat er voldoende AED's in de gemeente zijn om een AED-dekkend netwerk te realiseren, maar dat deze niet zodanig verspreid zijn dat ze een bijdrage leveren aan het AED-dekkend netwerk. Veel AED's hangen geclusterd in het centrum van kernen, terwijl er in sommige wijken nog geen AED's hangen.

Het verplaatsen van AED's gaat op twee manieren

1. Een beroep doen op de solidariteit van huidige AED-eigenaren voor het verplaatsen van hun AED naar een plek waar de AED bijdraagt aan het AED-dekkend netwerk.
2. Op het moment dat een huidige AED vervangen moet worden, gaat de Hartsav(f)e stichting in gesprek met de AED-eigenaar om de nieuwe AED op een dusdanige plek te hangen, dat die wel bijdraagt aan het AED-dekkend netwerk. Dit geldt voor alle AED's.

Actie 2. Alle AED's die vallen binnen de zes-minutenzone zijn aangemeld bij HartslagNu, 24/7 bereikbaar en bevestigd in een (buiten)kast

Er zijn AED's die nog niet zijn aangesloten bij HartslagNu, die niet 24/7 toegankelijk zijn (bijvoorbeeld alleen beschikbaar tijdens openingstijden van bedrijven), die geen (buiten)kast

hebben of die niet bekend zijn bij de Hartsav(f)e stichtingen. Pas als aan al deze voorwaarden wordt voldaan, telt een AED mee voor het AED-dekkend netwerk. Daarom gaan de Hartsav(f)e stichtingen aan de slag om ervoor te zorgen dat elke AED voldoet aan deze voorwaarden.

Actie 3. Houd de digitale gemeentelijke AED-plattegrond up to date

- Ook wordt verwacht van de Hartsav(f)e stichtingen dat ze de digitale plattegrond up to date houden. Vanuit de gemeente is, in samenwerking met de Hartsav(f)e stichtingen, een digitale plattegrond opgezet. Op deze plattegrond is inzichtelijk gemaakt waar de AED's op dit moment in gemeente Meierijstad hangen, maar ook waar de blinde vlekken zijn in de gemeente. Een blinde vlek houdt in dat er nog geen AED hangt in een bepaalde straal, die zou bijdragen aan het AED-dekkend netwerk. Deze plattegrond is er voor de inwoners van Meierijstad, maar laat ook zien wat de status is van het AED-dekkend netwerk. Het onderhouden en bijhouden van deze plattegrond is dan ook van belang. Dat is een taak van de Hartsav(f)e stichtingen en zal daarom als subsidievoorwaarde gelden.
- De digitale kaart is te vinden op:
<https://meierijstad.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=c6441fa430cf4f1c89351db9603fb460>

Actie 4. Informeer en betrek de wijk- en dorpsraden over mogelijke bijdragen aan het hartveilig maken van de gemeente

- Wijk- en dorpsraden hebben een belangrijke rol in het realiseren van een AED-dekkend netwerk. Sommige wijk- en dorpsraden zetten zich al actief in voor het bijdragen aan een AED-dekkend in hun eigen wijk of dorp. Bijvoorbeeld door donaties van inwoners. Daar zijn we heel blij mee. De Hartsav(f)e stichting kan het realiseren van een AED-dekkend netwerk ook niet alleen. Daarom gaan de Hartsav(f)e stichtingen zich de komende periode verder inzetten om wijk- en dorpsraden te overtuigen ook bij te dragen aan een AED-dekkend netwerk. We maken daarbij gebruik van goede voorbeelden uit de gemeente, zoals de werkgroepen AED's in Mariaheide, Wijbosch en Keldonk.
- Afstemming tussen de wijk- of dorpsraad en de Hartsav(f)e stichting is daarbij essentieel. De Hartsav(f)e stichting weet namelijk op welke locatie een nog te plaatsen AED bijdraagt aan het AED-dekkend netwerk.

Actie 5. Onderzoek de mogelijkheid tot één Hartsav(f)e stichting in Meierijstad

Op dit moment zijn de drie Hartsav(f)e-stichtingen in de werkgroep AED's vertegenwoordigd via een samenwerkingsverband. In de komende twee jaar zal onderzocht worden wat de mogelijkheid is om deze samenwerking te versterken, bijvoorbeeld door na te gaan of één Hartsav(f)e stichting mogelijk of noodzakelijk is. Op welke manier of in welke vorm dan ook. Dat kan ook betekenen dat de huidige situatie (drie afzonderlijke Hartsav(f)e stichtingen) in stand blijft.

Actie 6. Informeer inwoners actief over het aanbod van (herhalings)cursussen voor reanimatie en gebruik van AED's

Het ophangen van AED's is niet genoeg om levens te redden. Er moeten ook voldoende burgerhulpverleners zijn om de AED's te kunnen bedienen. Daarom verrichten de Hartsav(f)e stichtingen minimaal één keer per jaar een oproep tot cursussen/trainingen. Ook via andere activiteiten werken de Hartsav(f)e stichtingen aan nieuwe burgerhulpverleners, zoals informatie op hun eigen website.

Actie 7. Zet de huidige samenwerking voort tussen gemeente, de Hartsav(f)e stichtingen en de wijk- en dorpsraden via de werkgroep AED's

De werkgroep AED's komt de komende jaren minimaal drie keer per jaar bijeen, waarbij minimaal bij één bijeenkomst de wethouder aansluit. Belangrijk is dus dat de werkgroep AED's in stand blijft. Doelen tijdens deze overleggen: bespreken voortgang van de gezamenlijke doelstelling en acties.

5. Kosten en subsidie

Om te werken aan de doelstelling, worden de Hartsav(f)e stichtingen gesubsidieerd. In dit hoofdstuk leest u eerst de kosten van één AED. Op basis daarvan is de subsidie voor de Hartsav(f)e stichtingen opgesteld. Aan die subsidie zijn subsidievoorwaarden verbonden, die in dit hoofdstuk nader worden toegelicht.

5.1. Kosten AED's en (herhalings)cursussen

De kosten van een AED komen neer op €285,40 per jaar, inclusief de aanschaf, het onderhoud, het vervangen van de elektroden en de accu, een (buiten)kast, elektra, verzekering/voorziening tegen vandalisme en diefstal en een panoramabord. Alle noodzakelijke kosten zijn in deze prijs meegenomen. Omdat zowel de kosten van één AED als het aantal benodigde AED's voor een AED-dekkend netwerk bekend zijn, is ook duidelijk wat de kosten zijn om een heel AED-dekkend netwerk te realiseren voor de komende tien jaar:

Regio	Kosten AED's in de kernen	Kosten AED's in het buitengebied
Schijndel	25 x €285,40 = €7.135,-	11 x €285,40 = €3.139,40
St. Oedenrode	20 x €285,40 = €5.708,-	21,5 x €285,40 = €6.136,10
Veghel	56 x €285,40 = €15.982,40	20,5 x €285,40 = €5.850,7
Totaal	€28.825,40	€15.126,20

Dit komt neer op totale kosten van € 43.951,60 per jaar voor het realiseren van een AED-dekkend netwerk. Echter, het ophangen van AED's is niet genoeg; er moeten ook voldoende burgerhulpverleners zijn om de AED's te kunnen bedienen. Op dit moment zijn namens de Hartsav(f)e stichtingen 1.200 inwoners/ hulpverleners aangemeld bij HartslagNu. Ook hiervoor maken de Hartsav(f)e stichtingen kosten, waarvan de Hartsav(f)e € 2.000,- als ondersteuning ontvangen. Dit betekent dat we uitgaan van totale kosten van € 46.000,-

5.3. Subsidie hartsav(f)e stichtingen

Om deze kosten van € 46.000,- te dekken, ontvangen de Hartsav(f)e stichtingen subsidie van de gemeente. De subsidie wordt verdeeld over de drie Hartsav(f)e stichtingen op basis van het aantal benodigde AED's voor een AED-dekkend netwerk. De subsidie is onderverdeeld in structurele en incidentele subsidie:

- Structureel ontvangen de Hartsav(f)e stichtingen gezamenlijk vanaf 2021 per jaar: € 31.000
- Incidenteel ontvangen de Hartsav(f)e stichtingen gezamenlijk voor de periode tot en met 2022 € 22.000.

De overige kosten van (gemiddeld) € 4.000,- worden jaarlijks gedekt door bijdragen van Platform Ondernemend Meierijstad.

Eind 2022 maken we de balans op wat de stand van zaken van het AED-dekkend netwerk in Meierijstad is. Ook de doelstelling, stand van zaken van bijbehorende acties en de hoogte van de subsidiebedragen worden dan geëvalueerd.

5.4. Subsidievoorwaarden voor Hartsav(f)e stichtingen

Aan het verlenen van subsidie aan de Hartsav(f)e stichtingen zijn voorwaarden verbonden:

- De Hartsav(f)e stichtingen ontvangen subsidie van gemeente Meierijstad voor aanschaf, onderhoud, vervanging, verzekering en beheer van AED's.

- De Hartsav(f)e stichtingen ontvangen subsidie voor het verzorgen van opleidingen tot burgerhulpverlening.
- We streven naar een volledig AED-dekkend netwerk eind 2022, dat vanaf dan AED-dekkend blijft.
- Alle AED's die vallen binnen de zes-minutenzone zijn aangemeld bij HartslagNu, 24/7 bereikbaar en bevestigd in een (buiten)kast
- Elke stichting houdt de digitale gemeentelijke kaart bij waarin alle AED's binnen de gemeente Meerijstad zijn opgenomen. Daardoor heeft men blijvend zicht op de spreiding en dichtheid van AED's

Alle subsidievoorwaarden komen terug in de nadere regels subsidiëring 'Vrijwilligersorganisaties welzijn 2021 e.v.'